

Forslag til regeringens natur- og biodiversitetspakke

Indledning

De danske nationalparker er udpeget med et væsentligt formål: at styrke den biologiske mangfoldighed i Danmark. Nationalparkerne er derfor oplagte som vigtige aktører i en ambitiøs plan for at give biodiversiteten bedre vilkår i Danmark.

Nationalparkerne repræsenterer samlet de vigtigste danske naturtyper og omfatter nationalt vigtige naturområder. De dækker samlet et areal på mere end 2.300 km², større end Lolland, Falster og Bornholm tilsammen. Det er derfor helt oplagt at understøtte og styrke nationalparkernes muligheder for at bidrage offensivt og målrettet til at skabe bedre vilkår for den biologiske mangfoldighed.

Nationalparkerne er et relativt nyt fænomen i dansk naturforvaltning. Der har været kritik af, at de ikke har formået at løfte ansvaret for at styrke den fælles naturarv til trods for store ambitioner i de planer, som de respektive nationalparker har udarbejdet. Der har ubetinget været startvanskeligheder, og fra nationalparkernes side har vi et stort ønske om at få fjernet de begrænsninger, der forhindrer os i at skaffe rigere og mere natur til danskerne.

Bestyrelsen for nationalparkfonden i Nationalpark Kongernes Nordsjælland skal på den baggrund foreslå, at regeringen i forbindelse med natur- og biodiversitetspakken udnytter det store potentiale, som nationalparkerne rummer. Bestyrelsen ser følgende 5 oplagte områder, der kan styrke nationalparkernes bidrag til at opfylde målsætningen om bedre vilkår for biodiversiteten:

1. Nationalparkerne som ramme for større sammenhængende naturområder

Naturdebatten peger ret entydigt på behovet for at, at naturen skal have mere plads at udfolde sig på (nogleord som "større sammenhængende naturområder", "naturnationalparker", "urørt natur", "helårsgræsning"). De danske nationalparker rummer store arealer, som kan opfylde det mål og nationalparkerne brænder for i samarbejde med lodsejerne at kunne bidrage til at gøre nationalparkerne til "natureksperimentarier", hvor vi styrker den naturlige dynamik i særlige kerneområder.

Det vil ikke give mening at opbygge en ny, organisatorisk struktur til dette formål, da der er store overlap mellem nationalparkerne og de arealer, der potentielt kan gå til sammenhængende natur. I Nordsjælland ligger f.eks. alle de arealer, som er foreslået som "naturnationalparker", inden for grænserne af Nationalpark Kongernes Nordsjælland. I det omfang, arealerne ligger uden for nationalparker, vil de gradvist kunne indlemmes, og der kan udpeges supplerende nationalparker de steder, hvor der ikke i dag er overlap.

Bestyrelsen for nationalparkfonden Nationalpark Kongernes Nordsjælland vil derfor opfordre regeringen til at udnytte den eksisterende organisatoriske ramme i nationalparkerne som udgangspunkt for at skabe større sammenhængende naturområder.

2. Nationalparkerne som brandmænd – styrket indsats for truede arter

I naturdebatten er der en tendens til primært at fokusere på en naturforvaltning, der skal gå i retning af at være "selvbærende" og hvor naturen skal overlades til at udvikle sig på egne betingelser i større, sammenhængende områder. Samtidig er mange sjældne og truede arter helt afhængige af, at deres levesteder opretholdes aktivt gennem pleje, genopretning o.lign., hvis vi vil beholde arterne som del af den danske natur, skal vi sikre en aktiv naturforvaltning, som sikrer levestederne (brandmandens lov), også selvom de ikke umiddelbart indgår i større, sammenhængende naturområder eller er omfattet af retlige forpligtelser (f.eks. EU-naturdirektiver).

Nationalparkerne har rundt om i landet allerede iværksat en del projekter med fokus på truede arter, ikke mindst arter, som ikke allerede er omfattet af EU-forpligtelser til aktiv forvaltning.

Bestyrelsen for nationalparkfonden Nationalpark Kongernes Nordsjælland vil derfor opfordre regeringen til at styrke grundlaget for, at nationalparkerne kan øge indsatsen for de truede og sjældne arter.

3. Styrk samarbejdet mellem nationalparkerne og de statslige myndigheder

De statsejede arealer eller arealer administreret af staten dominerer i de fleste nationalparker. Et styrket samarbejde mellem især Naturstyrelsen og nationalparkerne om at sikre større dynamik og at redde vigtige levesteder for truede arter vil kunne skabe afgørende synergi som bidrager til at nå regeringens mål om bedre vilkår for biodiversiteten, så indsats fra nationalparken hhv. den statslige indsats komplementerer hinanden. Der er bl.a. med de kommende planer for urørt skov og anden biodiversitetsskov gode muligheder for et samarbejde, hvor driftsplanerne kan komme til dels at afspejle nationalparkernes arbejde (og vice versa), dels afspejle de generelle ønsker om øget dynamik og sikring af levesteder for truede arter.

Bestyrelsen for nationalparkfonden Nationalpark Kongernes Nordsjælland vil derfor opfordre regeringen til fortsat at sikre et forpligtende samarbejde om naturforbedringer mellem statslige myndigheder og nationalparker.

4. Ophæv begrænsninger for tilskud til naturforbedringer

Nationalparkloven rummer i princippet de nødvendige regler for nationalparkerne til at gennemføre naturforbedringer efter aftale med lodsejerne. Det er desværre reelt ikke muligt at anvende reglerne på grund af de begrænsninger, som især ligger i EU's landbrugsregler (de minimis-ordning m.v.). Det er således reelt ikke muligt at give tilskud til lodsejere til naturforbedringer, da tilskuddet vil blive indregnet i den samlede statsstøtte med de begrænsninger, det giver efter EU's landbrugsforordning. Det er bl.a. ikke muligt at anvende lovens regler til at give tilskud til permanente aftaler, som Folketinget ellers forudsatte med vedtagelsen af nationalparkloven.

Bestyrelsen for nationalparkfonden Nationalpark Kongernes Nordsjælland vil derfor opfordre regeringen til at styrke nationalparkernes muligheder for i samarbejde med lodsejere at forbedre vilkårene for biodiversiteten, bl.a. ved at undtage tilskud til naturforbedringer i nationalparkerne fra at blive medregnet i den statsstøtte, der indgår i de minimis-ordningen.

5. Skab flere muligheder for tilskud i nationalparkerne

Langt størstedelen af de danske tilskud til løbende naturforvaltning (drift og pleje) sker i dag på baggrund af EU's landbrugsordninger. Ordningerne er imidlertid helt overvejende begrænset til Natura 2000-områder og nationalparkerne har således begrænset mulighed for at være lodsejere behjælpelige med at udnytte den grundlæggende finansiering til at skabe bedre natur. Regeringen bør ophæve denne begrænsning.

Det er afgørende, at det ikke svækker naturindsatsen i Natura 2000-områderne, hvis EU-tilskudsmulighederne udbredes til også at omfatte nationalparker (hunden skal ikke æde sin egen hale).

Derudover bør der generelt sikres bedre muligheder for nationalparkerne til at yde direkte tilskud til naturforbedringer, hvis nationalparkerne skal kunne opfylde formålet med at styrke den biologiske mangfoldighed.

Bestyrelsen for nationalparkfonden Nationalpark Kongernes Nordsjælland vil derfor opfordre regeringen til at skabe bedre muligheder for tilskud i nationalparkerne.

Nationalparkfondens bestyrelse uddyber gerne sine forslag, både skriftligt og ved evt. opfølgende møde med ministeriet.

Med venlig Hilsen

På vegne af bestyrelsen for nationalparkfonden Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Bestyrelsesformand Carl F Bruun